

Danmarks Tekniske Universitet

Anker Engelunds Vej 101A, 2800 Lyngby

CVR-nr. 30 06 09 46

Revisionsprotokollat

af 23. november 2017

vedrørende risikovurdering, revisionsstrategi og -plan samt revision
i regnskabsårets løb

Indhold

1	Indledning	399
2	Væsentlige forhold vedrørende revisionen	399
2.1	Sag med EU-revisorerne vedrørende overheadberegninger	399
2.2	Feriepengehensættelse	399
3	Revisionens mål og omfang	399
3.1	Risikovurdering	400
3.2	Revisionsstrategi og -plan	400
3.3	Revision af forretningsgange og interne kontroller m.v.	401
3.4	Forvaltnings- og juridisk-kritisk revision	401
4	Den udførte revision i årets løb	402
4.1	Overordnet ledelsesrapportering	402
4.2	Generelle it-kontroller	402
4.3	Igangværende tilskudsaktiviteter	402
4.4	Anlægsinvesteringer og donationer	403
4.5	Købsfakturaer og udbetalinger	403
4.6	Løn og gager	403
5	Samarbejde med Rigsrevisionen	403
6	Bestyrelsens referater	404
7	Assistance og rådgivning	404
7.1	Ledelsens rejse- og repræsentationsomkostninger	404
8	Foranstaltninger til sikring af revisors uafhængighed	404

KOPI

1 Indledning

Vi har påbegyndt revisionen af årsregnskabet for Danmarks Tekniske Universitet (universitetet) for regnskabsåret 2017. I dette revisionsprotokollat har vi redegjort for:

- ▶ vores overvejelser vedrørende risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet (risikovurdering)
- ▶ den overordnede revisionsstrategi og -plan
- ▶ den revision, vi indtil nu har udført som led i revisionen af årsregnskabet for 2017.

Revisionsprotokollatet er alene udarbejdet til brug for bestyrelsen og forudsættes ikke anvendt af andre eller til andre formål.

2 Væsentlige forhold vedrørende revisionen

Revisionen udføres i løbet af regnskabsåret og ved årsafslutningen. Revisionen af årsregnskabet for 2017 kan ikke anses for afsluttet, før vi har afgivet vores revisionspåtegning.

Baseret på vores revision i løbet af regnskabsåret skal vi fremhæve nedenstående betydelige forhold, som efter vores vurdering er relevante for bestyrelsen.

2.1 Sag med EU-revisorerne vedrørende overheadberegninger

EU-revisorerne har i 2017 underkendt universitetets overheadberegninger anvendt til forskningsprojekter (Framework FP7) for regnskabsårene 2013-2015. Det skyldes, at der er medtaget omkostninger til HR-administration af ph.d.-studerende, som EU-revisorerne ikke vurderer er støtteberettiget. Som konsekvens heraf mener EU-revisorerne, at overheadberegningerne skal genberegnes.

Ledelsen er uenige i EU-revisorerens konklusion og arbejder i øjeblikket på svar til EU med henblik på at ændre gældende konklusion, så der ikke skal ske genberegning og dermed ikke skal ske tilbagebetaling til EU. Ledelsen skal svare EU senest i midten af december 2017.

2.2 Feriepengehensættelse

I feriepengehensættelsen pr. 31. december 2016, som i alt udgjorde 429 mio. kr., indgik 8,5 mio. kr. vedrørende medarbejderes særlige ej-afholdte feriefridage tilbage fra 2009.

I vores revisionsprotokollat af 31. marts 2017 oplyste vi, at der var usikkerhed om, hvorvidt disse skulle indgå i hensættelsen, og at ledelsen ville følge op herpå i 2017.

Ledelsen har foretaget en detaljeret gennemgang af hensættelsen til ej-afholdte feriefridage med udgangspunkt i interne registreringer og gældende overførselsregler samt regler for udbetaling ved fratrædelse.

I denne forbindelse har ledelsen konstateret, at de særlige ej-afholdte feriefridage ikke udgør en reel forpligtelse, men er opstået ved fejlregistreringer ved datasamkørsler og genansættelser.

Med baggrund heri har ledelsen besluttet af tilbageføre hensættelsen, hvilket har påvirket regnskabsårets resultat positivt.

Vi kan tilslutte os ledelsens behandling heraf.

3 Revisionens mål og omfang

Revisionen udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Revisionens formål og omfang samt ansvaret for regnskabsafleggelsen er omtalt i vores revisionsprotokollat af 24. november 2014, siderne 323-331.

Revisionen udføres endvidere i overensstemmelse med rigsrevisorlovens § 9, stk. 1, om interne revisioner ved universiteterne.

Revisionen af årsregnskabet for 2017 udføres i overensstemmelse med ovenstående.

3.1 Risikovurdering

Med henblik på at opdatere vores forståelse og kendskab til universitetet og dets omgivelser samt vurdere risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet har vi ajourført vores informationer om og beskrivelser af universitetets:

- ▶ risikostyring og politikker
- ▶ organisation, herunder ledelsesovervågning og funktionsadskillelse på væsentlige områder
- ▶ forretningsgange og interne kontroller
- ▶ anvendt regnskabspraksis og udøvelse af væsentlige regnskabsmæssige skøn.

Vi har endvidere drøftet forventningerne til universitetets finansielle udvikling for 2017 med universitetets daglige ledelse.

Vi har med den daglige ledelse drøftet risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet og de af den daglige ledelse iværksatte tiltag til styring heraf, herunder med henblik på at forebygge, opdage og korrigere fejl. Vi har i den forbindelse vurderet de overordnede kontroller samt kontrollerne inden for væsentlige specifikke regnskabsområder.

Vi har identificeret følgende betydelige regnskabs- og revisionsmæssige forhold, der kræver særskilt opmærksomhed:

Regnskabspost	Revisionsmål
▶ Igangværende tilskudsaktiviteter	Tilstedeværelse, nøjagtighed og periodisering af indtægter og omkostninger i resultatopgørelsen samt korrekt værdiansættelse og tilstedeværelse af igangværende projekter
▶ Hensatte forpligtelser	Værdiansættelse og tilstedeværelse

Regnskabsposterne igangværende tilskudsaktiviteter og hensatte forpligtelser indeholder væsentlige regnskabsmæssige skøn. Vi vil have fokus på de regnskabsmæssige skøn, som foretages i årsregnskabet for 2017. Vi har i forbindelse med den løbende revision gennemgået tilknyttede forretningsgange og interne kontroller vedrørende igangværende tilskudsaktiviteter, hvilket jf. afsnit 4.3 ikke har givet anledning til bemærkninger. De regnskabsmæssige skøn knyttet til regnskabsposterne, herunder hensættelserne, revideres mest hensigtsmæssigt i forbindelse med statusrevisionen.

3.1.1 Risiko for besvigelser

Vi har planlagt og udført vores revision for at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation.

Under revisionen udført i løbet af regnskabsåret, hvor vi har udført revisionshandling for udvalgte områder, har vi ikke konstateret forhold, der kunne indikere eller vække mistanke om besvigelser af betydning for oplysningerne i årsregnskabet.

Den daglige ledelse har oplyst, at universitetets forretningsgange og interne kontroller inden for de væsentlige områder efter dens opfattelse anses for dækkende og velfungerende til imødegåelse af risikoen for besvigelser, herunder at der eksisterer passende funktionsadskillelse.

Vi tillader os at betragte bestyrelsens underskrift på dette revisionsprotokollat som en bekræftelse på, at bestyrelsen ikke har kendskab til sådanne forhold.

3.2 Revisionsstrategi og -plan

På baggrund af vurderingen af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet har vi fastlagt vores revisionsstrategi og -plan for 2017.

3.2.1 Revisionsstrategi

Revisionsstrategien fastlægger overordnet revisionens omfang, tidsmæssige placering og retning. Revisionsstrategien skal sikre, at revisionen fokuseres mod de væsentligste og mest risikofyldte områder af betydning for årsregnskabet.

Med henblik på at udføre en effektiv revision har vi foreløbigt valgt at basere hovedvægten af vores revision på *kontrolbaseret revision*, hvor vi vurderer de af ledelsen etablerede registreringssystemer og forretningsgange samt ved stikprøver tester de interne kontroller.

Herudover vil der i fornødent omfang blive foretaget *substansbaseret revision*, hvor vi tester poster i resultatopgørelse, balance, pengestrømsopgørelse, noter og andre krævede oplysninger m.v. til ekstern og anden dokumentation samt udfører substansanalytisk revision. Ved substansanalytisk revision foretages en vurdering af udvalgte regnskabsposter gennem analyse af forventelige sammenhænge mellem både finansielle og ikke-finansielle oplysninger.

3.2.2 Revisionsplan

På baggrund af den fastlagte revisionsstrategi har vi udarbejdet en revisionsplan med henblik på at reducere risikoen for, at vi ikke identificerer væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, til et acceptabelt lavt niveau.

I revisionsplanen er arten, den tidsmæssige placering og omfanget af den revision, der planlægges udført, fastlagt.

Revisionen vil på baggrund af vores risikovurdering have særlig fokus på de under afsnit 3.1 nævnte regnskabsposter. På øvrige regnskabsposter, hvor risikoen for væsentlige fejl i årsregnskabet vurderes lavere, vil revisionen være mindre omfattende.

3.3 Revision af forretningsgange og interne kontroller m.v.

Revisionen i løbet af regnskabsåret har til formål at undersøge og vurdere, om vi kan basere vores revision af årsregnskabet på udvalgte forretningsgange og interne kontroller.

Revisionen er rettet imod forretningsgange og interne kontroller, hvor der efter vores vurdering kan være en risiko for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet.

Efter aftale med universitetets daglige ledelse har vi foretaget revision i årets løb i oktober.

I denne sammenhæng har vi haft fokus på følgende områder:

- ▶ Overordnet ledelsesrapportering
- ▶ Generelle it-kontroller
- ▶ Igangværende tilskudsaktiviteter
- ▶ Anlægsinvesteringer og donationer
- ▶ Købsfakturaer og udbetalinger
- ▶ Løn og gager.

For uddybning af revisionen af de enkelte områder henvises til afsnit 4.

3.4 Forvaltnings- og juridisk-kritisk revision

Revisionen af Danmarks Tekniske Universitet udføres i henhold til god offentlig revisionskik. Dette medfører, at vi foruden den sædvanlige finansielle revision af årsregnskabet også udfører forvaltnings- og juridisk-kritisk revision.

Forvaltningsrevisionen har fokus på vurdering af sparsommelighed, produktivitet, effektivitet og økonomistyringen. Den juridisk-kritiske revision har fokus på bevillings- og lovoverholdelse. Den forvaltningsmæssige- og juridisk-kritiske revision udføres som en integreret del af den finansielle revision af årsregnskabet.

Der er i indeværende år vedtaget en række nye standarder for offentlig revision, som i tilknytning til den sædvanlige forvaltnings- og juridisk-kritiske revision kræver, at vi hvert år udvælger mindst 1 område, hvor vi foretager en mere detaljeret gennemgang.

Vi har i indeværende regnskabsåret valgt at fokusere på indkøbsområdet, herunder processerne relateret til anvendelse af indkøbsaftaler, overholdelse af udbudsbetingelser m.v.

På tidspunktet for afgivelsen af indeværende revisionsprotokollat er denne gennemgang ikke afsluttet endnu. Vi vil derfor rapportere herom i den afsluttende protokol i forlængelse af statusrevisionen.

4 Den udførte revision i årets løb

Vi har i forbindelse med den løbende revision ikke konstateret væsentlige svagheder vedrørende de af ledelsen etablerede væsentlige forretningsgange og interne kontroller.

4.1 Overordnet ledelsesrapportering

Vi har foretaget gennemgang af procedurerne for ledelsesrapportering på tværs af universitetet, herunder den overordnede budgetopfølgning.

Ledelsesrapporteringen baserer sig på indrapporteringer fra de enkelte institutter, som opsummeres i den samlede rapportering til ledelsen.

Vi har i forbindelse med revisionen haft særlig fokus på, hvorledes indrapporteringerne fra de enkelte institutter samles i den samlede ledelsesrapportering, ligesom vi stikprøvevis har foretaget gennemgang af institutternes egen opfølgning.

Vores gennemgang har ikke givet anledning til væsentlige bemærkninger.

4.2 Generelle it-kontroller

Anvendelse af it-systemer er en integreret del af den daglige drift af universitetet, og universitetet er afhængig af, at de etablerede it-systemer er tilgængelige og fungerer betryggende.

Revision af anvendelsen af it-systemer er en integreret del af vores revision af årsregnskabet og omfatter en revision af de applikationskontroller og generelle it-kontroller, som er betydende for universitetets evne til at kunne aflægge et retvisende årsregnskab.

Revision af generelle it-kontroller omfatter revision af følgende:

- ▶ It-anvendelsen, herunder it-organisationen og it-sikkerhedspolitik
- ▶ Adgang til systemer og data
- ▶ Udvikling, vedligeholdelse og implementering af it-systemer
- ▶ Drift, overvågning og backup af it-systemer og data.

Vores revision af anvendelsen af it-systemer strækker sig over hele regnskabsperioden. Vi har på nuværende tidspunkt ikke konstateret væsentlige svagheder i relation til de interne kontroller, som understøtter universitetets anvendelse af it-systemer til regnskabsaflæggelsen.

4.3 Igangværende tilskudsaktiviteter

Området relaterer sig til den administrative styring af igangværende forskningsprojekter, som er finansieret af eksterne forskningsmidler. Projekterne administreres primært gennem et projektmodul, som automatisk overfører data til økonomisystemet.

Vi har haft særlig fokus på processerne relateret til projektoprettelse, omkostnings- og indtægtsregistrering samt afstemningsprocedurer mellem projektmodul og bogføring.

Vi har herudover foretaget gennemgang af processer i relation til den løbende budgetopfølgning, og i denne sammenhæng har vi haft særlig fokus på identificering af projekter med evt. overforbrug.

Vores gennemgang har ikke givet anledning til væsentlige bemærkninger.

4.4 Anlægsinvesteringer og donationer

Området relaterer sig til den administrative styring af igangværende anlægsprojekter, som primært varetages af Campus Service. Herunder har vi gennemgået administrationen og den regnskabsmæssige behandling af donationer relateret til anlægsinvesteringer.

Vi har gennemgået procedurerne for projektoprettelse, herunder godkendelsesprocedurer og proces for forecast- og budgetlægning. Vi har endvidere gennemgået den løbende anlægsstyring, herunder løbende budgetopfølgning og -rapportering samt endelig klarmelding og efterkalkulationer.

Vi har herudover stikprøvevis foretaget gennemgang af afstemning mellem projektmodul, anlægsmodul og bogføring.

I relation til anlægsdonationer har vi foretaget gennemgang af processerne for registrering af donationer i sammenhæng med det enkelte anlægsprojekt, herunder at den regnskabsmæssige behandling af donationer er i overensstemmelse med tidligere år og Moderniseringsstyrelsens vejledning om håndtering af donationer.

Vores gennemgang har ikke givet anledning til væsentlige bemærkninger.

4.5 Købsfakturaer og udbetalinger

Området relaterer sig til processer for kontering og godkendelse af købsfakturaer og udbetalinger. Processerne er i høj grad systemunderstøttet, hvilket overordnet vurderes at reducerer risikoen for fejl.

Vi har gennemgået kontroller, som sikrer funktionsadskillelse ved godkendelse af købsfakturaer og udbetalinger. Vi har herudover fokuseret på processer for vedligeholdelse af leverandørstamdata, herunder særligt hvorledes det sikres, at der udbetales til rette bankkontonr. Vi har herudover foretaget stikprøvevis gennemgang af månedlige afstemninger mellem bank og bogføring.

Vores gennemgang har ikke givet anledning til væsentlige bemærkninger.

4.6 Løn og gager

Området relaterer sig til lønadministrationen, som primært varetages af HR-afdelingen i lønsystemet SLS. Lønadministrationen er i høj grad systemunderstøttet, hvilket overordnet vurderes at reducerer risikoen for fejl.

Vi har gennemgået kontroller, som sikrer funktionsadskillelse ved oprettelse og ændringer af medarbejderstamdata, herunder grundløn m.v. Vi har herudover foretaget stikprøvevis gennemgang af månedlige afstemninger mellem lønsystemet og bogføringen.

Vores gennemgang har ikke givet anledning til væsentlige bemærkninger.

5 Samarbejde med Rigsrevisionen

Rigsrevisionens og Ernst & Youngs samlede revisionsindsats koordineres således, at resultatet af Ernst & Youngs arbejde kan indgå ved Rigsrevisionens afgivelse af erklæring i den årlige beretning om revisionen af statsregnskabet.

Rigsrevisionen har oplyst os, at Rigsrevisionen fra og med indeværende regnskabsår alene ønsker at modtage den endelige årsrapport og revisionsprotokollater efter bestyrelsens godkendelse. Rigsrevisionen ønsker således fremadrettet ikke at få udleveret kopi af revisionsplanlægning og revisionsprotokollat vedrørende den løbende revision. Vi har således ikke fået nogen henvendelser fra Rigsrevisionen vedrørende revisionen for regnskabsåret 2017.

Rigsrevisionen har dog fortsat mulighed for, efter eget valg, at gennemgå det arbejde, vi i Ernst & Young udfører.

6 Bestyrelsens referater

Vi har læst bestyrelsens referater frem til mødet den 15. september 2017.

Formålet med gennemlæsningen er at vurdere, om der er forhold, som er behandlet i bestyrelsen, som ikke er kommet rigtigt til udtryk i regnskabsføringen.

Vi har ikke konstateret sådanne forhold.

7 Assistance og rådgivning

Siden afgivelsen af revisionsprotokollat af 31. marts 2017 har vi ydet følgende andre ydelser end revision af årsregnskabet:

▶ Revisorerklæringer:

- Afgivelse af revisorerklæringer over for tilskudsgiver, hvor tilskudsgiver angiver omfanget af det arbejde, vi skal udføre. Der er væsentligst tale om EU-projekter.

▶ Andre opgaver:

- Stikprøvevis gennemgang af ledelsens rejse- og repræsentationsomkostninger, jf. afsnit 7.1
- Gennemgang af interne omkostningsallokeringer på EU-projekter
- Tilrettelæggelse og afholdelse af projektdag for Danmarks Tekniske Universitets medarbejdere i Afdeling for Økonomi og Regnskab og inviterede institutter, 7. september 2017
- Diverse regnskabsmæssig rådgivning
- Rådgivning vedrørende Oracle-applikation
- Assistance vedrørende dataanalyse.

7.1 Ledelsens rejse- og repræsentationsomkostninger

Vi har efter aftale med Danmarks Tekniske Universitet foretaget stikprøvevis gennemgang af rejse- og repræsentationsomkostninger for fire medlemmer af den daglige ledelse og en institutdirektør. Vores gennemgang har ikke givet anledning til bemærkninger.

8 Foranstaltninger til sikring af revisors uafhængighed

Vi har i henhold til gældende bestemmelser etableret retningslinjer om uafhængighed. Disse retningslinjer sikrer, at vi, inden vi påtager os en opgave om assistance, afgivelse af revisionspåtegninger på regnskaber eller afgivelse af andre erklæringer med sikkerhed, tager stilling til, om der foreligger omstændigheder, som for en velinformeret tredjemand kan vække tvivl om vores uafhængighed.

Det er vores opfattelse, at de udførte opgaver enkeltvis og samlet er udført i overensstemmelse med gældende bestemmelser om revisors uafhængighed.

København, den 23. november 2017

ERNST & YOUNG

Godkendt Revisionspartnerselskab

Torben Kristensen
statsaut. revisor

Ulrik Vassing
statsaut. revisor

Siderne 398-405 er fremlagt på mødet den 11. december 2017.

I bestyrelsen:

KOPI

.....
Per Falholt
formand

.....
Eva Berneke

.....
Niels B. Christiansen

.....
Tobias Holck Colding

.....
Annette Frøling

.....
Susanne Juhl

.....
Martin Carsten Nielsen

.....
Anders Henry Nielsen

.....
Niels Mathiesen Skødt

.....
Hanne Søndergaard